

۱- چگونه می‌توانید دانش‌آموزان خود را به درس علاقه‌مند کنید؟

علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به درس شاید کار سختی باشد ولی با چند نکته ساده بسیاری از دانش‌آموزان به درس شما علاقه‌مند می‌شوند.

شما خودتان باید به یاد گرفتن درستان علاقه داشته باشید و احساس نیاز به درستان کنید. سعی کنید با انگیزه درس دهید و این انگیزه را در دانش‌آموزان هم ایجاد کنید. شما باید احساس نیاز به درستان را در دانش‌آموزان ایجاد کنید.

دانش‌آموزان همیشه دنبال علاقه‌های خود می‌روند. پس سعی کنید موضوع را طوری درس دهید که با موضوع مورد علاقه دانش‌آموزان یکی باشد و طوری طرح درستان را طراحی کنید که دانش‌آموزان برای رسیدن به موضوع مورد علاقه‌شان از طرح درس شما استفاده کنند. سعی کنید از درون دانش‌آموزها حرف بزنید تا بچه‌ها با شما ارتباط بهتری بگیرند.

اگر فضای کلاستان رفاقتی باشد دانش‌آموزها به کلاستان علاقه پیدا می‌کنند. در فضای کلاستان نباید ترس و تحقیر باشد. عزت نفس دانش‌آموزها خیلی مهم است پس سعی کنید آن را در کلاس از بین نبرید. شاید به دانش‌آموزانی برخورد کنید که کلاس شما علاقه نداشته باشند، به آنها بگویید که به جای مقابله با درس، آن را بپذیرند زیرا باید این درس را طی کنند.

یک روش دیگر که ممکن است دانش‌آموزها به درس شما علاقه پیدا کنند این است که شرح حال خودتان را برای دانش‌آموزان بگویید. تا با شما رابطه بهتری برقرار کنند.

نکته بعدی این است که به جز مسائل سخت درس مسائل راحت درستان را هم برای دانش‌آموزان بگویید که انگیزه آنها برای یادگیری از بین نرود. باید سعی کنید که متنوع درس بدهید یعنی بعضی از بخش‌های درستان باید دانش‌آموز به چالش بخورد و بعضی بخش‌ها هم باید احساس راحتی کند. با این اوصاف دانش‌آموز به درس علاقه‌مند می‌شود.

پیشرفت جزو خصوصیت‌های انسان است. چون علم شیرین است، خود دانش‌آموز به درس خواندن علاقه‌مند است. این علاقه برای اول سال است و اولین کار مهم شما این است که شما نباید بچه‌ها را از درس زده کنید. در گام دوم باید علاقه آنها را به درس بیشتر کنید. باید همیشه علت درس خواندن دانش‌آموزها جلو چشم‌هایشان باشد و بدانند چرا این درس را می‌خوانند. شما باید در هر جلسه‌ای که سر کلاس می‌روید مسئله‌ای را بگویید که دانش‌آموزها دلیل درس خواندن را متوجه شوند با این کار دانش‌آموزها به درس علاقه‌مندتر می‌شوند. در ادامه هر چه درس شما با تفریح و رفاه نوجوانی دانش‌آموزها سازگار باشد، آنها بهتر درس را متوجه می‌شوند و این نکته باعث علاقه بیشتر به درس می‌شود. دانش‌آموز باید حس کند دارد زندگی‌اش را می‌کند و این درس‌ها فقط قوانینی است که در زندگی باید کشف کند.

۲- چگونه بهتر درس خود را ارائه دهید؟

هر معلم در طول دوره آموزش خود سعی می‌کند که تدریس خود را بهتر کند. اکنون به چند راه‌حل برای بهتر شدن درس اشاره می‌شود.

تدریس شما باید فعال باشد یعنی نباید دانش‌آموزی سر کلاس حوصله‌اش سربرود. سعی کنید که دانش‌آموزها احساس مهم بودن در کلاس کنند. در طول ترم فضایی ایجاد کنید که دانش‌آموزان سر کلاس، درس را ارائه بدهند. وقتی خود دانش‌آموز در آموزش شما نقش داشته باشد، یادگیری‌اش بهتر میشود.

به غیر از روش گفته شده، سه رکن مهم برای تدریس بهتر وجود دارد:

(۱) طراحی آموزشی: یعنی شما باید بدانید که قرار است چه گام‌هایی در کلاس طی شود.

(۲) رسانه‌های پرشمار: کلاس شما باید پویا باشد. شما می‌توانید در کلاس از تخته و عکس و فیلم‌های متعدد استفاده کنید. می‌توانید سایت‌های مختلفی را بیاورید و در کلاس نشان دهید. و در کل مهم این است که از روش‌های مختلفی برای تدریس در کلاس‌تان استفاده کنید.

(۳) برونداد: وقتی از دانش‌آموزان بخواهید که از چیزی که یاد گرفتند خروج دهند، یعنی ارائه تحویل بدهند، تازه می‌فهمند چیزی که یاد گرفتند به چه دردی می‌خورد.

یک نکته دیگر این است که شما به عنوان معلم جایگاه و منزلت خود را بفهمید. در این صورت می‌توانید بهتر درس خود را بدهید. همچنین شما باید به روز باشید و اطلاعات خود در مورد درس‌تان را دقیق نگه دارید.

شما به عنوان معلم باید بخواهید که بهتر تدریس کنید تا دانش‌آموزان به درس شما علاقه‌مند شوند. باید ببینید که آنها با چه روش‌هایی درس را بهتر یاد می‌گیرند. یک راهی که در همه موارد

کلاس‌تان را جذاب می‌کند، استفاده از وسایل محیطی است. راه دیگر این است که سر کلاستان
خاطره بگویید یا مثال‌های مربوط به درس و علل پیدایش هر نکته در درستان را توضیح دهید.
با این روش‌ها شما می‌توانید دانش‌آموز را با خود همراه کنید. همچنین باید بدانید که زمانی که یک
دانش‌آموز به صورت کامل به درس شما توجه می‌کند حدود ۱۰ دقیقه است. پس باید بعد از این
۱۰ دقیقه از یکی از این روش‌هایی که گفته شد استفاده کنید تا دوباره دانش‌آموزها به درس شما
توجه کنند.

۳- چگونه استرس دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان را کم کنید؟

اول باید خودتان بدانید که یک حدی از استرس لازم است. اگر کلا نباشد به بیخیالی تبدیل می‌شود و زیاد آن هم بد است. پس نباید از دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان بخواهید که کلا استرس نداشته باشند بلکه سعی کنید استرس آنها را کنترل کنید. برای کنترل کردن استرس دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان چند راه وجود دارد:

شما باید به دانش‌آموزانتان بگویید که افکار مزاحم ذهنشان که باعث استرس زیاد از حد می‌شود را کنترل کنند. و نگذارند افکارشان آنها را بازی بدهند. همچنین نباید از زمان حال زیاد جلوتر بروند و استرس آینده را داشته باشند. شما باید سعی کنید به دانش‌آموزانتان به عنوان یک انسان نگاه کنید. یعنی ممکن است بعضی اوقات خسته شود و احتیاج به استراحت داشته باشد یا بعضی اوقات چیزی را فراموش کند. البته باید این رفتار را کنترل کنید که منجر به تنبلی هم نشود.

سعی کنید فضای کلاستان طوری باشد که استرس کاهش یابد. یعنی به جای اینکه امتحان پایانی و کتبی درستان کل نمره درس باشد، فعالیت‌هایی در طول ترم طراحی کنید که بارمی داشته باشد تا بارم امتحان کتبی را کند. همچنین رشته‌های غیردرسی هم در روند کارتان قرار دهید که استرس دانش‌آموزان کاهش یابد.

نکته مهم بعدی این است که به دانش‌آموزان بگویید تمام تلاش خود را در درس انجام دهند و بقیه‌اش را به خدا بسپارند. اگر دانش‌آموز شما تمام تلاش خود را کرده باشد و جایی کم نگذاشته باشد، دیگر نیازی نیست استرس زیادی تحمل کند.

به دانش‌آموزانتان بگویید که امتحان یک نوع مسابقه است و از این مسابقه می‌توانید به جای استرس زیادی که می‌کشید، یادگیری داشته باشید.

اما شما چگونه استرس خانواده‌ها را کنترل کنید؟

متأسفانه بعضی خانواده‌ها با استرسی که به فرزندشان می‌دهند فشار زیادی روی او می‌گذارند. پس بسیار مهم است که بتوانید استرس خانواده‌ها را کنترل کنید.

خب راه خیلی راحت این است که به خانواده‌ها بگویید شما مسئولیت خودتان یعنی پدر و مادری را انجام دهید و مسائل تحصیلی و درسی فرزندانتان را به ما بسپارید.

راه دیگر این است که به خانواده‌ها بگویید به جای اینکه فرزندانشان را با یک شخص مشخصی که نمرات بسیار خوبی دارد مقایسه کنند، با معدل دوره که قابل دسترس‌تر است مقایسه کنند.

به آنها بگویید انگشتان دست انسان یک اندازه نیست. پس فرزند شما هم در همه درس‌ها به یک اندازه استعداد ندارند. از آنها نخواهید که همه‌ی درس‌هایشان را ۲۰ شوند. فرزند شما در بعضی درس‌ها خوب است و در بعضی درس‌های دیگر خوب نیست.

وقتی دانش‌آموزان در پایه‌های بالاتر می‌روند باید بدانند که رقبای بسیار قوی دارند که الان در این مدرسه نیستند پس کمی استرس برای آنها وجود دارد و آن عیبی ندارد. اما استرس دانش‌آموز شما نباید به حدی برسد که او کلاس درس را کنار بگذارد. کاری که شما باید بکنید این است که با فعالیت‌هایی که در طول ترم تعریف می‌کنید باعث این شوید که دانش‌آموزها در طول ترم درس بخوانند و استرس شب امتحان آنها کم شود. که دلیل کاهش استرس دانش‌آموزان تسلط آنها به درس با این فعالیت شما است.

نکته بعدی که خیلی مهم است یادگیری کامل دانش‌آموز در کلاس است. شما نباید دانش‌آموزی که درس را کامل یاد نگرفته با تکالیفش رها کنید و به امید یادگیری او در خانه باشید. وقتی او درس را یاد نگیرد و به خانه برود استرسی برای پدر و مادر او هم ایجاد می‌شود. تکلیف برای یادگیری بهتر درس است. و نباید روی یادگیری از طریق تکلیف حساب باز کنید. شما باید کامل درس را در کلاس به دانش‌آموز یاد بدهید هر چقدر طول بکشد هم مهم نیست. مهم یاد گرفتن کامل دانش‌آموزها در کلاس است.

۴- چگونه دانش‌آموزانی که در فضای مجازی غرق شدند را نجات دهید؟

بعد از کرونا اکثر افراد استفاده بیشتری از فضای مجازی می‌کنند. دانش‌آموزان شما هم دقیقا جزو این افراد هستند. البته باید بدانید که این فضای مجازی بسیار خوب است اما اگر استفاده از آن بیش از حد شود و یا استفاده از آن را دانش‌آموزان بلد نباشند قطعاً مخرب خواهد بود و تاثیرات بدی روی دانش‌آموزها می‌گذارد.

به دانش‌آموزانتان بگویید اگر معنا و مأموریت برای زندگی داشته باشند نه تنها در فضای مجازی بلکه در هیچ چیز دیگری غرق نمی‌شوند. به آنها بگویید روابط خوبی در زندگی ایجاد کنند و از زندگی استفاده کنند. با رعایت این نکات در فضای مجازی غرق نمی‌شوند. یا بهتر است بگوییم به هیچ چیزی اعتیاد پیدا نمی‌کنند. اعتیاد یک روش غلط برای کاهش اضطراب است. اعتیاد دانش‌آموزانتان را در یک سیکل بی پایان می‌اندازد.

این مثال را حتماً سرکلاس برای دانش‌آموزانتان بزنید. به آنها بگویید چطور است که آنها برای سلامتی جسمشان هر چیزی را نمی‌خورند یا هر کاری را نمی‌کنند؟

روح دقیقاً شبیه همان جسمشان است. غرق شدن در فضای مجازی و استفاده بی حد و اندازه از فضای مجازی به سلامتی روحشان آسیب جدی می‌زند. برای استفاده از رسانه باید یک محدودیت‌هایی بگذارند و هر چیزی را نینند یا هر چیزی را نشنوند. شما به عنوان یک معلم این محدودیت را به دانش‌آموزانتان یاد بدهید.

نکته بعدی که گاهی اوقات کارساز است این است که سر دانش‌آموزانتان را با سرگرمی‌های دیگری در مدرسه گرم کنید و همچنین از آنها بخواهید که خودشان اراده و تلاش کنند که استفاده از فضای مجازی را کنترل کنند.

در این روزگار فضای مجازی، فضای پیچیده‌ای شده. یکی از راه‌ها که برای کنترل آن بهتر است نگاه نفر به نفر به هر دانش‌آموز است. یعنی برای مثال ببینید هر روز چقدر در فضای مجازی است و چه استفاده‌هایی از آن می‌کند. برای این نکته شما باید نفر به نفر آسیب‌شناسی کنید.

اما یک راه کلی آن این است که به دانش‌آموزانتان بگویید برای درس خواندن و فضای مجازی به خصوص موبایل تفکیک قرار بدهند. یعنی وقتی به خانه می‌روند یا سراغ درس بروند یا سراغ گوشی. سراغ هر کدام که رفتند ذهنشان را کامل از دیگری پاک کنند. همیشه به دانش‌آموزانتان بگویید هنگام درس خواندن گوشی دم دستشان نباشد.

شاید این کار زیاد از شما برنیاید چون شما معلم هستید و درستان را می‌دهید ولی یک راهی که می‌توانید استفاده کنید این است که سوار بر فضای مجازی شوید یعنی از آن در تدریستان استفاده کنید. حالا که دانش‌آموزانتان در فضای مجازی غرق شدند از آنها بخواهید برای جلسه بعد مثلا یک تحقیقی از فضای مجازی پیدا کنند و ارائه دهند. بهترین روش استفاده شما از فضای مجازی این روش است. البته اگر خیلی معلم با نفوذی باشید می‌توانید حین درس دادن یک نکات کوچکی هم در مورد فضای مجازی بگویید. البته طبیعتا پدر و مادر هم نقش کلیدی در کنترل استفاده فرزندشان از فضای مجازی دارند.

۵- چگونه باید دانش آموزان را به نماز علاقه مند کنید؟

نماز یک واجب شرعی است که هر فرد با آن سر و کار دارد. بعضی افراد با بی‌حوصلگی و به این دلیل که نماز واجب دینی است بدون میل و رغبت روزانه این نماز را می‌خوانند. ولی اگر کسی با علاقه و میل زیاد نماز بخواند می‌تواند تاثیرات آن را در زندگی خود ببیند. حالا شما چگونه می‌توانید دانش‌آموزان را به نماز علاقه‌مند کنید؟

شما به عنوان معلم نباید به هیچ وجه دانش‌آموزانتان را به نماز وادار کنید. باید با سوالات ریشه‌ای آنها را به نماز علاقه‌مند کنید. مثلاً اول بپرسید چرا ما نماز می‌خوانیم؟ خداوند چقدر به شما خوبی کرده؟ بعد برایشان از خوبی‌های خدا بگویید. اگر آنها از خوبی‌های خالقشان مطلع شوند خودشان بدون اجبار شما به نماز ترغیب می‌شوند. بهشان بگویید "صلاه" یعنی توجه و آنها اگر می‌خواهند به خدا توجه کنند باید نماز بخوانند. و به آنها بگویید شما باید بخواهید با خدایی که این همه نعمت آفریده حرف بزنید.

نکته بسیار مهم این است که خودتان به نماز علاقه‌مند باشید تا بتوانید دانش‌آموزانتان را علاقه‌مند کنید. اگر خودتان حس خوب نماز را نچشیدید اصلاً وارد این فضاها نشوید. زیرا وجه مخرب آن خیلی بیشتر از تاثیراتش است. نماز یک نیاز فطری است اگر این نیاز را در دانش‌آموزانتان پیدا کنید طبیعت هر نفر او را به نماز دعوت می‌کند.

مبانی دینی و تربیتی اول در خانواده شکل می‌گیرد و بعد از آن در مدرسه. پس از اولیاء دانش‌آموزان بخواهید که نماز اول وقت را در خانه جدی بگیرند. اگر خود شما هم در زمان بندیتان نماز اول وقت را اول قرار دهید بعد از ۳،۲ ماه دانش‌آموز خود به خود به نماز علاقه‌مند می‌شود. از اولیاء دانش‌آموزان بخواهید در خانه برای نماز ارزش قائل باشند مثلاً در خانه اذان را پخش کنند. خودتان هم در فعالیت‌های مدرسه به نماز اول وقت و جماعت اهمیت بدهید. نکته مهم این است که بدانید باید به دانش‌آموزان درباره نماز تذکر رفتاری بدهید.

نماز به این شکل نیست که با یک سخنرانی توسط پدر و مادر یا معلمین، توسط دانش‌آموز اجرا شود. وقتی دانش‌آموز نماز می‌خواند که از کودکی ببیند پدر و مادرش نماز می‌خواند. وقتی می‌بیند پدر و مادرش نماز می‌خوانند می‌فهمد حتما کار خوبی است. اگر دانش‌آموز در اطراف خود تعدادی آدم نمازخوان مهربان ببیند دیگر خودش وقتی به سن بلوغش برسد نماز می‌خواند. حالا که این علاقه ایجاد شد باید نکات کمی که در مورد نماز باقی مانده به او بگویید. حواستان باشد که دانش‌آموز را از نماز زده نکنید.

۶- با دانش‌آموزی که بی‌ادب است و حرمت شما را نگه نمی‌دارد چگونه باید رفتار کنید؟

باید این افراد باید با دوستی و مهربانی رفتار کنید. محبت روی آدم‌ها خیلی تاثیر می‌گذارد. البته باید حواستان باشد این محبت را زیاد هم نکنید و به اندازه باشد. گاهی اوقات محبت شما به دانش‌آموز این است که بزنید زیر گوش او یا اینکه سر او داد بزنید. در کل باید بدانید که مهربانی و محبت روی این افراد خیلی تاثیر می‌گذارد.

شما می‌توانید با یک گفت‌وگوی سازنده در خلوت این مشکل او را حل کنید. گاهی اوقات دانش‌آموز شما کارهایی که در روز انجام می‌دهد را متوجه نمی‌شود. فقط کافی است که یک دوربین قرار داد و از کارهای او فیلم گرفت. تا تازه دانش‌آموز متوجه رفتارهای بد خود شود. شما باید در آن گفت‌وگوی سازنده نقش آن دوربین را بازی کنید و ایرادهای رفتاری او را به او بگویید تا آنها را درست کند.

اما در خیلی از اوقات تذکر زبانی کافی است. همچنین در کنار آن رفتار شما هم خیلی مهم است. مثلاً اگر وقتی دانش‌آموز وارد دفتر شما می‌شود به احترام او بلند شوید یا او را جناب آقای فلانی یا آقای فلانی صدا کنید تاثیر اخلاقی و رفتاری خوبی روی دانش‌آموز اتفاق می‌افتد.

بعضی اوقات هم مشکل از دانش‌آموز نیست. ممکن است شما باید یک رفتار اشتباه در کلاس او را ناراحت کرده باشید. و او این رفتار خود را به این دلیل انجام می‌دهد. پس اول شما باید علت این رفتار دانش‌آموزتان را بفهمید. بعد اگر یک رابطه پدر پسری خوب با آن دانش‌آموز برقرار کنید، دانش‌آموز حس بسیار خوبی به شما پیدا می‌کند و این رفتار دانش‌آموز از بین می‌رود.

یکی از راه‌ها که کمی متفاوت است محروم کردن دانش‌آموزان از بعضی فعالیت‌های کلاس است. یعنی به او بگویید. وقتی تو قوانین کلاس را رعایت نمی‌کنی لزومی ندارد من هم جواب

سوالات تو را بدهم. گاهی وقتی دانش‌آموزان را از بعضی از فعالیت‌های کلاس منع کنید تا آنها متوجه اشتباهشان می‌شوند.

همیشه یک دانش‌آموز در برابر بزرگواری یک معلم مودب می‌شود. وقتی یک دانش‌آموز سر کلاس یک حرکت بدی انجام می‌دهد و هم کلاسی‌هایش نمی‌فهمند معلم احتیاجی نیست در کلاس به آن دانش‌آموز تذکر بدهد. می‌تواند بعد کلاس او را نگه دارد و برای او توضیح دهد این رفتار در حد تو نبود و تو خیلی مودب هستی. اما معلم می‌تواند کلا به روی خود نیاورد و آخر کلاس هم چیزی به او نگوید. اگر این کار را کند دانش‌آموز با خود می‌گوید چه معلم بزرگواری که کار بد من را دید ولی چیزی به من نگفت. و این دانش‌آموز سعی می‌کند آن کار بد را تکرار نکند. شما باید سعی کنید تا جای ممکن آبرو دانش‌آموزتان نرود. و مثل همه موارد خود دانش‌آموز باید بخواهد که بی‌ادبی نکند. چون اگر نخواهد ممکن است که سر کلاس شما بی‌ادبی و بی‌احترامی نکند ولی سر یک کلاس دیگر که بشیند دوباره همان رفتار بد خود را تکرار می‌کند. باید دانش‌آموز را متوجه کار بد خود بکنید که دیگر در هیچ مکانی این رفتار را انجام ندهد.